

Tampereen luontokoulu Korento Toimintakertomus lv 2010-11

Lukuvuosi 2010-2011 on ollut suurten muutosten vuosi. Luontokoulun henkilökuntaa on toimintavuoden aikana vähennetty, ja henkilöstön pätevyysvaatimuksia alennettu. Myös useat sijaiset tekivät vuodesta rikkonaisen. Vuosien aikana kehitettyjä ja kiitettyjä toimintoja on jouduttu supistamaan, ja perustoiminnankin laatutavoitteita alentamaan.

Muutokset vaikuttivat asiakasmäärään, joka laski selvästi. Ympäristöagenttitoimintaan, kummikoulu-toimintaan ja Vihreä lippu –toimintaan ei ole ollut loppukaudesta lainkaan aikaa. Tilastot asiakkaista on toimintakertomuksen lopussa. Tilastoissa ei näy kontaktit yksittäisiin päiväkoteihin tai opettajiin, palaverit opettajainhuoneissa useiden opettajien kanssa tai puhelin- ja sähköpostineuvonta, jotka ovat myös merkittäviä välittömiä kontakteja ympäristökasvatuksen edistämiseksi. Näiden kirjaamiseksi tulee luoda jatkossa jonkinlainen järjestelmä.

Luontokoulun esimiehenä on toiminut Kämenniemen koulun rehtori Pekka Jokela. Luontokoulun varsinaiseen henkilökuntaan on kuulunut lukuvuoden aikana entisen kolmen sijaan kaksi vakinaista työntekijää, Niina Mykrä ja Jenni Skaffari.

Luontokoulun henkilökunnan muutokset lähtivät liikkeelle lastentarhanopettaja Helena Mendelinin jäädessä eläkkeelle kesällä 2010. Hänen tilalleen palkattiin syksyksi ohjaajaksi Niina Rautiainen, ei kuitenkaan lastentarhanopettajan toimeen, kuten aiemmin. Ohjaajan alhaisen palkan takia Niina siirtyi toiseen työhön kesken syksyn, ja toimi luontokoulussa vain ajalla 9.8. – 26.11.2010. Loppusyksyksi paikalle ei palkattu ketään, kuten ei myöskään koko kevääksi 2011. Alkukevällä 2011 tosin selvitettiin mahdollisuuksia palkata henkilö koko kiinteistön (koulu, kirjasto, päiväkotia, luontokoulu) vahtimestarin ja ohjaajan yhdistelmätoimeen. Alhaisen palkan ja vaikean työnkuvan takia yhtään sopivaa henkilöä paikalle ei löytynyt.

Niina Mykrä oli työvapaalla 1.11.2010 - 28.2.2011 Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton toiminnanjohtajana hoitamassa koko Suomen luonto- ja ympäristökoulujen asioita. Myöskään hänen tilalleen ei palkattu työntekijää samoilla työehdoilla (vaatimuksena ylempi korkeakoulututkinto), vaan ohjaajan alhaisella palkalla (ei koulutusvaatimuksia). Niinpä ensimmäinen työvapaan ajaksi ohjaajaksi palkattu työntekijä, Miska Paulorinne, lopetti työn kesken saadessaan muuta työtä, ja oli palkattuna 2.11.2010 - 9.1.2011. Tilalle tuli Salla Laulaja ajalle 17.1. – 25.2.2011. Niina Mykrä ja hänen tilalleen palkatut ohjaajat opettivat koululaisryhmiä.

Jenni Skaffari opetti alkusyksystä jonkin verran koululaisryhmiä, ja keväällä päivähoitoryhmiä. Lisäksi hän on vastannut Niinan työvapaan aikana luontokoulun yleisistä asioista. Jenni valmistui keväällä Tampereen yliopistosta hallintotieteiden maisteriksi ympäristöpolitiikan osastolta sivuaineenaan kasvatustiede täydennettyään alemmaa korkeakoulututkintoaan työn ohessa. Myös Jenni tekee työtä alhaisella ohjaajan palkalla ylemmästä korkeakoulututkinnostaan huolimatta.

Adam First (International Wilderness Guide, Tampereen Ammattiopisto, Kuru) oli luontokoulussa harjoittelijana 22.11.-16.12.2010. Tärkeitä henkilöitä luontokoulun toiminnan kannalta työyhteisössä ovat olleet myös siistijä May Pohjonen, vahtimestari Veikko Montonen, sekä keittiöhenkilökunnan Marjo Nyblom ja Mirjami Sillman. Perinteinen yhteistyö Terälahden opettajien ja koululuokkien kanssa jäi vähäiseksi henkilökuntapulan vuoksi.

Luontokoulun ohjausryhmä lopetettiin kesällä 2010, ja tilalle perustettiin luontokoulun kehittämissuunnitelma. Ryhmään on kuulunut puheenjohtajana rehtori Pekka Jokela, aluerehtori Tero Suni, ympäristösuunnittelija Katri Laihosalo, päiväkodin johtaja Susanna Nieminen, lastentarhanopettaja Tiina Savolainen, luokanopettaja Pia Syri, yläkoulun biologian lehtori Sanna Jortikka, yläkoulun matematiikan lehtori Pauliina Riihioja, luontokoulun edustajana Niina Mykrä ja hänen sijaisenaan Jenni Skaffari. Kehittämissuunnitelma kokoontui 1.10.2010 luontokoululle kehittämisseminaariin, jossa käytiin läpi kaikki luontokoulun tuotteet. Hyviä kehittämissuunnitelmia löytyi, mutta mitään tuotetta ei koettu

turhaksi. Kehittämisryhmän näkemyksen mukaan pedagoginen pätevyys on tärkeä luontokoulun toiminnan kannalta. Seminaarin pohjalta tehtiin lomakekysely kaikille päiväkodeille ja kouluille. Kyselyyn tuli yli sata vastausta. Kyselyn tulosten mukaan toimintaa pidetään tärkeänä, ja kaikki eri tuotteet koetaan hyödyllisiksi. Myös luontokoulun henkilökunnan pätevyyttä pidetään tärkeänä. Seminaarin ja kyselyn tulokset tiedotettiin hallinnon ylemmille tahoille, mutta tuloksilla ei ollut vaikutuksia henkilökuntatilanteeseen, vaan supistuksia toteutettiin.

Luontokoululla oli lukuvuoden aikana tarjolla yhteensä parikymmentä erilaista elämyksellistä luontokouluohjelmaa. Pääasialliset kohderyhmät olivat 4-7 -vuotiaat, 4.-luokkalaiset ja 7.-luokkalaiset. Ohjelmien kehittämiseen ei ole henkilökuntapulan takia ollut aikaa.

Luontokoulu on toiminut jo monta vuotta Vihreä lippu-ympäristökasvatusohjelman edistäjänä. Luontokoulu järjesti 12.11. Vihreä lippu –koulutuksen aiheena lähiympäristö. Kevätlukukaudella 2011 toimintaa ei pystytty järjestämään henkilöstöpulan takia.

Messukylän koulu valittiin luontokoulun kummikouluksi syksyllä 2010. 16.9., 22.9. ja 23.9. järjestettiin kaikille koulun luokille kummikoulupäivä. Messukylän opettajien VESO-päivänä 9.10. laadittiin kestävän kehityksen ohjelma Messukylän koululle. Tammikuussa luontokoulu oli mukana Messukylän ulkoliikuntapäivässä maaliskuussa, 8.3. Messukylälle annettiin lupa kummivuoden takia tulla luontokouluun Terälahteen muutenkin kuin 4. luokalla, ja suurin osa luokista ottikin tarjouksen vastaan. Nelosluokat vierailivat Terälahdessa jopa kaksi kertaa. Keväällä kummikoulutoiminta jouduttiin peruuttamaan jo sovittujenkin linturetkien osalta luontokoulun henkilökunnan puutteen vuoksi. Luontokoulun kaikkiaan toiminnaltaan niukaksi jäänyt kummivuoden päätöstilaisuus järjestettiin 30.5.2011.

Ympäristöagenttitoiminta alkoi syksyllä vanhan mallin mukaan: oppilaille järjestettiin aloitustapaaminen, ja kaksi koko päivän koulutusta (lokakuussa ja helmikuussa) sekä ala- että yläkouluille. Loppukeväänä myös ympäristöagenttikoulutukset ja tapaamiset jouduttiin jättämään pois henkilökuntapulan takia.

Syksyllä 2010 järjestettiin päiväkodeille piirustuskilpailu teemalla ”Minun luontokoulupäiväni”. Parhaat työt olivat näytteillä keskustassa virastotalon ikkunassa, ja myöhemmin luontokoulun seinällä. Monien erinomaisten töiden joukosta arvottu voittajaryhmä pääsi viettämään luontokoulupikkujoulua Lentävänniemeeseen Suomensaareen päiväkotinsa lähelle.

Vietimme syksyllä perinteisesti Avoimien ovien päivää 30.10. teemalla Metsä ja sen antimet. Kevään avoimen oven päivää emme pystyneet järjestämään henkilökuntapulan takia. Kesäkuussa 2011 luontokoulu järjesti koululaisille ”Luovasti luonnossa” –kesäkurssin Terälahdessa, ja Ympäristöleirin keskustassa. Lisäksi järjestettiin kaksi Aikuinen - lapsi päivää. Maailman ympäristöpäivänä 5.6. luontokoulu oli mukana lasten kulttuurikeskus Rullan metsätapahtumassa, ja 6.6. Vihreän viikon ympäristötorilla.

Tampereen luontokoulu oli mukana kouluttamassa päivähoiton ja koulujen henkilökuntaa Kestävän kehityksen suunnitelmien tekemisessä ”Keke päiväkodissa” (<http://www.4v.fi/kekepaivakodissa>) ja ”Keke koulussa” (<http://www.4v.fi/kekekoulussa>) –oppaiden pohjalta 14. ja 15.3.2011. Oppaat jaettiin suunnitelmien tekemistä helpottamaan jokaiselle päiväkodille ja koululle. Lisäksi 16.6. järjestettiin Taidetta luonnossa –kurssi päivähoiton henkilökunnalle.

Luontokoulu on mukana Pirkanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmässä ja Ekokumppaneissa, joiden kokouksiin osallistuminen on jäänyt aikapulan takia. Luontokoulu on mukana myös Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitossa, jossa tehtiin talvella laaja kysely kaikille Suomen luonto- ja ympäristökouluille ([http://www.luontokoulut.fi/pdf/luonto-%20 ja ymparistokoulukysely_2010.pdf](http://www.luontokoulut.fi/pdf/luonto-%20ja_ymparistokoulukysely_2010.pdf)). Kyselystä käy ilmi, että luontokouluissa työskentelee yleisesti ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita asiallisella palkalla, että Tampereen luontokoululle ennen tätä toimintavuotta kehitetyt tuotteet ja toiminnot ovat tehokkaita verrattuna muihin luontokouluihin, ja aiempi kolme vakinaista työntekijää ei ole suuri määrä Tampereen kokoisella paikkakunnalla. Verrattuna Suomen muihin luontokouluihin Tampereen luontokoulu Korennessa tänä lukuvuonna tapahtunut muutos näyttäytyykin erittäin huonossa valossa.

Luontokoulun kävijät toimintavuonna 2010 – 2011 (elokuu-heinäkuu)

Ryhmän tyyppi	Montako luokkaa/ryhmää	Kuinka monena päivänä	Montako eri oppilasta	Montako eri oppilaskäyntiä	Aikuisia	Osallistumiskäynnit yhteensä
Koululaiset						
- 4.lk	38	38		859	47	859
- 7.lk	53	53		1129	65	1129
- muut luokka-asteet	32	32		608	50	608
Yhteensä	123	123		2596	162	2596+162
Päivähoito						
- eskarit	74	74		1112	171	1093
- 3-5v.	38	38		478	84	482
Yhteensä	112	112		1590	255	1590+255
Lukio	1	2		2x18=36	2x1=2	38
Ympäristöagentit						
- alakoulu	1	3*	20	39		39
- yläkoulu	1	3*	21	40		40
Yhteensä	2	6	41	79		79
Kesäkurssit						
- Luonto ja taide	1	4	19	76		76
- Aikuinen ja lapsi	2	2	15+9	15	9	24
- Ympäristökurssi	1	4	11	44		44
Yhteensä	4	8	64	135	9	144
Kummikoulu-, yms. koululaisryhmät	6	2	270	330**	23**	353
Koko päivän koulutukset (veso, VI-koulutus, Luontotaidekurssi)	3	3			50+19+15=84	84
Lyhyemmät koulutukset (Vilikointi, keke-koulutus.)	4	4			7+8+36+96=147	147
Avoimet ovet, myös ympäristötori, ymp.pvä Rulla	3	3		30+60+60	luvussa osa myös aikuisia	150
Yhteensä				4916	682	5598

Tilastossa ei näy yksittäisten päiväkotien tai koulujen henkilökunnan tai opettajien konsultointi, puhelinneuvonta ja yhteydenpito asiakkaisiin.

*yksi yhteinen tapaaminen yläkoulun ja alakoulun agenttien kanssa 1.9.2010.

**kummikoulun toisena tapaamispäivänä mukana oli kolme luokkaa opettajiin (60+3), samoja oppilaita kuin syksyllä. Syksyllä koko koulu 270 opp.

Prosentteja lukuvuoden 2010-2011 aikana vierailleista ryhmistä

	Luontokoulussa käyneet oppilaat	Tampereella yhteensä oppilaita	Luontokoulussa käyntiprosentti
Eskarit	1112	1627	68%
4.lk	859	1517	57%
7.lk	1129	1631	69%
Kohderyhmät yhteensä	3100	4775	65%

Lähde: Loora, perusopetus ja päivähoito

Lukuvuonna 2010-2011 erityiskoulut ja -luokat luontokoulussa

	Oppilaita	Luontokoulussa käyneet	Luontokoulussa käyntiprosentti
Erityisluokat Tampereella	416	68	16%
Erityiskoulut Tampereella	422	69	14%
Kaikki	838	137	16%

Lähde: Loora, perusopetus